

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

1926 Csütörtök március 18

Cluj-Kolozsvár = IX. évfolyam = 60 szám

5686. Niszán 3

Amikor

a végletek összeérnek

A német fajvédők vezére, Rowentlov gróf szenzációs nyilatkozatban tett vallomást Oroszország mellett. A feudális főúr, mint a szovjet szerelmese, egyike korunk legizgalmasabb jelenségeinek s annak a feltevésünknek igazolása, hogy a politikai és világfelfogásbeli állásfoglalásokat nem kizárólag a születés és az örök határozzák meg, hanem nagy része van ezek kialakításában a temperamentumnak is, sőt olyan esztendőknél, amelyeknek eredőit igen nehéz volna felkutatni, még gyakorlott lélektutárknak is.

Általában korunk reakciójának egyik legjellegzetesebb ténykedése az, hogy szereti kijelenteni a szélsően forradalmi jelzavakat, szociális tűzcsóvákat dobál a tömegek feje fölé s nem retten vissza néminemű görögtűzek elől sem, hogy kellő tetszetőséggel mutatkozassék meg hívei előtt. Meg lehet és meg is kell állapítani, hogy korunk két végtel malomköve közé került: a szélső reakció és a szélső forradalom malomköve közé, amelyek szinte naponta leőrölnek egy egy darabot a lassu fejlődés hitén felépülő demokrácia tömbjéből.

A már-már szinte összeérő és egymással szövetkezésre is hajlamos végletek a demokrácia híveinek sok gondot és sok álmatlan éjszakát kellene, hogy okozzanak, ha a demokráciának éppen az a súlyos betegsége nem volna, amely az egész mai európai társadalomnak karakterét adja meg, tudniillik a széthúzás, szétforgácsolódás és olyan árnyalatokra való hullás, amely lépten-nyomon gyöngyit a kohéziót és egyre több tápot ad éppen a végletek találkozásának.

Elmult az ideje annak, hogy a Rowentlovokban közönséges örültek és mindenáron való okvetlenülkedőket lássunk, akik minden öntudat nélkül törnek homályos és abszurd céljaik felé. Tényeket letagadni nem lehet, hatalmas áramlatokat struccpolitikával megszüntetni nem lehet. A szélső, az úgynevezett fajvédő reakció ma már jelszavaiban a tömegek szenvedélyeihez legkönyebben hozzáférhető szociális frazeológiát használja fel, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy nagyon is öntudatosan tör céljai felé és akciói számára jelentős tömegeket igyekszik megnyerni. Az antikapitalista Rowentlov, megtoldva a szélsőség-szen nacionalista Rowentlovval, mintegy szintetikus összetétele azoknak az eszmé-áramlatoknak, amelyek korunkat úgy jobb, mint balirányban mozgatják. Ezzel szemben a demokrácia csak verejtékes és mindig kompromisszumra törekvő szerződéseket tud létrehozni, köldőszemlélté teóriákat, amelyek a gyakorlatban semmivé zsugorodnak össze, miként azt a jelenleg Genfben lefolyó népszövetségi komédia is igazolja.

A ma demokráciája úgy vezéreiben, mint ténykedéseiben csak középszerűségeket tud felmutatni: középszerű rosszat és középszerű jót, félmegoldásokat, amelyek a tömegeknek nem jelentenek tökéletes megnyugvást, nem likvidálják a jelent és nem biztatnak semmi jóval a jövőndőt illetőleg. A parlamentarizmus szintén beteg. Politikailag még éretlen és politikailag már kivénült osztályok cirkuszi marakodását látjuk különböző európai parlamentekben, néha koncesszióért, néha koncesszióért, legtöbb esetben azonban pusztán fikcióért. Ezzel szemben a végletek diktatúrára törekvenek, a nyílt terort hirdetik világmegváltó eszközként, amelyek fekete karbonari-köpenyeg alatt a nacionalista önzés és a szociális megváltás dugárúját hurcolják.

Aki nyílt szemmel tekint végig az Európában lefolyó politikai küzdelmek arénáján, az

mindszt látja és érzékeli. Egyedül a politikusok nem látják, egyedül ők nem tesznek semmit annak a veszedelemnek elhárítására, amely a végletek egymáshoz mind-közelebb érésevel közeledik. Sőt inkább azt látjuk, hogy a demokrácia impotenciája elősegítője és támogatója a végletek egymáshoz való közeledésének, élesztője annak a tűznek, amely egyre magasabban lobog, de a vakok és rövidlátók nem akarnak egyebet látni benne, mint szelid pásztortűzeket.

Rosszul ismerik Moszkvát azok az optimisták, akik azt hiszik, hogy Moszkva nem fog szövetkezni a német reakcióval, mert ő maga a szélső forradalmat képviseli. A végletek nem válogatóságok az esztendőknél és épen a végletekben megvan az a tulajdonság, hogy egy bizonyos ponton összeérnek és közös erővel feszülnek neki a még meg-

levő és fel nem emésztett társadalmi rendnek. A végleteket nemcsak eszmei erők jellemzik, hanem a temperamentum közössége és mindig nyugtalanító azonossága, sőtét szenvedélyek, melyek az erőtlen demokrácia mélységeiből szívják tápláló nedveiket, közös elégedetlenség, amelyeket a diplomácia mindig szépségtastrommal operáló, de soha semmit véglegesen és megnyugtatóan megoldani nem tudó munkája növel nagyra, tesz feszültté s lendít olyan végletekre, amelyek az ismeretlenség és az idő végtelenségében végül is összeérnek és egy végzetes kirobbanásban rombolják össze azt a művet, amelyet a demokrácia jelenleg csak akar, de befejezni — éppen széthúzó, divergens, önmagát emésztő kísérleteivel — nem tud.

(s. j.)

Bratianu benyújtotta a kormány lemondását?

A nemzeti párt állítólag megígérte a királynak, hogy hatalomrajutása esetén fentartja a liberális törvényeket

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök a tegnapi nap folyamán átnyújtotta öfelségének a kormány lemondását. A miniszterelnök senkit sem ajánlott utódjául, csupán azt kérte, hogy ne a parasztpárt kapjon megbízatást kormányalakításra.

Beavatottak tudomása szerint Bratianu Jonel miniszterelnök kifejezte abbeli véleményét, hogy a politikai helyzet tisztázásához nagymértékben hozzájárulna, ha Maniu Gyula vele szemben kijelentené, hogy a nemzeti párt esetleges kormányra-kerülése esetén fentartja a jelenlegi kormány által hozott törvényeket és folytatja ennek munkáját.

Nemzetipárti körökben úgy tudják, hogy Maniu Gyula öfelségének ilyen értelmű ígéretet tett, azt azonban nem hajlandó Bratianu Jonel miniszterelnökkel szemben megismételni.

Általános vélemény szerint egy esetleges nemzetipárti kormányt a parasztpárt is támogatna.

Csődöt mondott a Népszövetség új ülészaka is

Németország felvételét nem lehetett keresztülvinni. Elutaznak a delegátusok. Briand valószínűleg belebukik a genfi kudarcba

(Genf, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A genfi népszövetségi ülés ma már végleg felborultnak tekinthető. A delegációk valószínűleg már ma, vagy holnap elutaznak, anélkül, hogy bármilyen konkrét eredményt viennének magukkal. A helyzetet látszólag Mello Franco braziliai delegátus borította fel, aki mögött azonban Mussolini kezét sejtik. Megnehezítette a meg-egyezést az a súlyos ellentét is, amely Chamberlain angol külügyminiszter és miniszterterátsai között a felvételi kérdésekben fennáll. Miután a differenciákat a Népszövetség kebelén belül sem sikerült elsimítani, a locarno-i signatárius hatalmak megelégedtek azzal, hogy egy általuk tegnap kibocsátott manifesztumban hangsúlyozzák a locarno-i szellem mellett való kitartásukat.

Ma érkezett táviratainkat az alábbiakban adjuk:

Utolsó tárgyalások a Metropóban

Akármiyen feszült volt a hangulat időnként Genfben, népszövetségi körökben valószínűleg tartották a meg-egyezést, még akkor is, amikor Briand és Chamberlain ma délután félháromkor a Metropol-szállóban keresték fel a német delegátusokat, a tárgyalásoknak már ezzel a formájával is kifejezve előzékenységgel Németország iránt. Feszült érdeklődés várta tehát, hogy milyen eredményre vezetnek ezek a tárgyalások és amikor a Metropol-szállóban lefolyt megbeszélések után bizalmas ülésre ült össze a Népszövetség tanácsa, általában azt hitték, hogy mégis kibontakozik majd valami ilyen megoldási módzat. Félnyelkor ért véget a népszövetségi tanács tárgyalása és Chamberlain nyomban a Metropol szállóba sietett. Nyolc óra 15 perckor követte az angol külügyminisztert Briand, de akkor már sokféle ügymintát azt, hogy a tárgyalások csak arra

vonatkoznak, hogy milyen formában lehetne a nyilvánosságnak bejelenteni az áthidalásra nézve tett kísérletek sikertelenségét.

A végső tizenöt perc

Briand második látogatása a Metropol-szállóban mindössze tizenöt percre tartott, mert félkilenckor Briand és Chamberlain már elbucstak a német delegációtól, majd pedig következett a locarno-i signatárius hatalmak közleménye arról, mennyire valószínű a Németország felvételére nézve tett lépések ideiglenes felfüggesztése. Genfi körökben ma éjszaka az a hangulat alakult ki, hogy a három elsősorban érdekelt kormány közül legkevésbé Luther kancellár helyzetét érintené az, ha a kibontakozást nem lehetne megteremteni. Briand már ma telefonált Párisba és csütörtök délelőtti tíz órakor már részt is vett azon a minisztertanácsban, amely körvonalozza a kormány programját.

Briand belebukik

Briand helyzetét kétségkívül érzékenyen fogja befolyásolni az, hogy holtpontra vezettek a genfi tárgyalások. Az új Briand-kormány összetétele kedvetlenséget váltott ki balfélé, tehát Briand újból csak mint Locarno embere szerezhethet magának többséget. De akármiyen ünneplés is az a kommuniké, amelyet a locarno-i paktumnál érdekelt két hatalom adott ki, ez nem változtat azon, hogy a locarno-i egyezmények gyakorlati következményeinek levonása meghiusult Genfben. Párisban az lesz a benyomás, hogy súlyos csorba érte Briand külpolitikai presztizsét. Könnyen megtörténhet tehát az, hogy már csütörtökön délután következményei lesznek a kamara állásfoglalásánál annak, hogy Briand nem tudta beváltani azokat a várakozásokat, amelyeknek megvalósításért az összes pártok visszasegítették őt a kormányra.

A Népszövetség tanácsa az utolsó táviratok szerint már hivatalos jelentést is adott ki, hogy Németországnak a Népszövetségbe való felvételét és a tanács átalakítását szeptemberre halasztották el.

Ez a jelentés széles körökben igen nagy megdöbbenést keltett. A tervbevett szerdai közgyűlést azonban, amely Németország ünnepélyes belépésének volt szánva, mégis megtartják. Valószínűnek látszik, hogy ezen a közgyűlésen az egyes nagyhatalmak képviselői kifejtik állás pontjukat és kitérnek a népszövetségi egyezség okmány módosításának szükségére, minthogy a most lefolyt események legelőkeltebben bizonyítják annak tarthatatlanságát.

A tanácsulást, amelyen Németország belépésének elhalasztását határozták el, tegnap este nyolc órakerült be a népszövetségi épületben lévő közönség leirhatatlan izgalma mellett. Skrzinszki lengyel külügyminiszter, aki elsőnek jött ki az ülésről, azt mondotta, hogy: ha Brazília szerda délelőtt 10 óráig visszavonná véőját, a helyzet még megmenthető lenne. Ezzel szemben az ülésről kijövő többi delegátus hangsúlyozta, hogy az adott helyzetben az elhalasztás volt az egyetlen megoldás, mert a fölmerült nehézségek elháríthatatlanoknak látszanak.

A bíróságok az ügyvédsztrájk ellenére is folytatják a tárgyalásokat

Bukarest nem csatlakozik az országos akcióhoz. Az erdélyi ügyvédek manifesztuma a sztrájk okairól

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány elutasító magatartása következtében az Országos Ügyvédszövetség ma proklamálta az általános ügyvédsztrájkot. A jasi, targovistei, aradi, focsani és konstanci kamarák területén áll a sztrájk. Az ilfovi ügyvédi kamara nem lépett sztrájkba, mert a kamara elnökének véleménye szerint azok az intézkedések, amelyek miatt a sztrájk megkezdődött, sohasem válhatnak törvényt. Az ügyvédsztrájkot kapcsolatban az igazságügyminisztert helyettesítő Chirulescu munkügyi miniszter távirati utasítást küldött az összes ítélőtáblai és törvényszéki elnökökhöz, hogy a tárgyalásokat továbbra is a régi rendszer szerint folytassák.

Az erdélyi kamarák nagyrésze már régen sztrájkol. Kolozsváron a sztrájk csak 22-én kezdődik. A sztrájk indoklására az erdélyi ügyvédi kar manifesztumot bocsátott ki, melyben hangsúlyozza, hogy az erdélyi kamarák mozgalmá nem akar a törvényegységesítés munkája ellen tüntetni, hanem csak az ellen a szerencsétlen, elhamarkodott és hozzá nem értő mód ellen, amellyel az egységesítést a jogszolgáltatás hátrára tüzzel-vissal végrehajjták. A kiáltvány hangsúlyozza, hogy minden egységesítést az erdélyi ügyvédi kamarák megkérdése nélkül, az erdélyi felső bíróságok vezetőinek tanácsai ellenére hajtották végre és az ille-

tékes helyek, ugy látszik, a szakértők, jogtudósok ellenzésénél többre tartják egy szervi miniszteri díjok helyeslését, ha arról van szó, hogy bevezessenek e valamely igazságügyi reformot, vagy sem.

A kiáltvány az igazságszolgáltatás számos visszafordítása közül főleg három sérelmet emel ki: a portarel rendszer bevezetését, a gyorsított perrendtartásról szóló törvény hatálybalépését és az árvaszékek megszüntetését. A portareltésület Erdélyben teljesen ismeretlen volt. Francia eredetű, elavult intézmény. A portareleknek a regátban hármaz feladatuk van: az első a végrehajtások és árverések foganatosítása, tehát azt végzik, amit nálunk azelőtt a végrehajtók végeztek, másodsor a portarelek kézbesítik ki az idézéseket, tehát kézbesítő közegek. Ezt nálunk azelőtt bírósági altisztek, illetve szolgák végezték. Végül ők veszik föl a váltóóvásokat is. A regátban ugyanis nincsen közbirósági intézmény. Nálunk erre a portareli intézményre semmi szükség sem volt. A kézbesítéseket azelőtt is egyszerűen ellátták a saulakul, hogy ezért külön díjat kellett volna a jogkereső közönségnek lefizetnie, mint most. A mostani rendszer a bíróság csarnokába bevezeti a bak-sisos betegségét, a legkülönbözőbb visszaéléseket s emellett évtizedes visszaesést jelent.

A kiáltvány hangsúlyozza, hogy az Erdélyben és a Bánságban hatályos polgári perrend-

telés egész Európa egyik legmodernebb és legnagyobb részben megzárkózott törvénye. A perek lassúsága egyáltalán nem a perrendtartás hibáin, hanem a bíróságok személynézetének elégtelenségén mulik. Lehet, hogy a gyorsított eljárásról szóló törvény haladást jelentett a regátban, nálunk azonban ez az összeszedett törvényalkotás teljes fölfordulást okozott.

Végül rámutat az erdélyi ügyvédi kamarák memoranduma arra, hogy az árvaszékek intézménye milyen nagyértékű emberbaráti és szociális intézmény volt. Minden törvényhatóság polgársága maga folytatta be az árvaszékek védelmezésébe. Ezeket az árvaszékeket most eltörölték és minden törvényszéknél egy-két bírót és egy-két jegyzőt jelöltek ki annak a munkának elvégzésére, amit azelőtt némely árvaszéknél öt nyolc referens és húsz-harminc kezelő tisztviselő végezt. Százegyzenti árva érdeke selyli meg ezt a reformot. Természetes tehát, hogy Erdély és a Bánság ügyvédi kara egyhangulag tiltakozni kénytelen ez ellen a dezorganizálás ellen is. Az emlékirat végül még megjegyzi, hogy számtalan egyéb sérelme is van az igazságszolgáltatásnak, egyelőre ez a három pont az, amelyet elsősorban jóvá kell tenni.

Beavatott hírek szerint az igazságszolgáltatás egységesítéséről szóló törvény 9-ik cikkét, amely a szekciók tagjainak számáról intézkedik, legközelebb módosítani fogják, olyan formán, hogy minden törvényszék szekciója 5 tagból fog állani, a brassói, csernovitzi, kolozsvári, prahovai, aradi, jasi és nagyváradai ítélőtáblák kivételével, amelyeknek tagjai 6 tanács-tágból fognak állani.

HYPEROL

fertőtleníti, megvéd torokfájástól

SZÁJVIZ TABLETTA

Kapható mindenütt.

* Orvosi hír. Dr. Fischer Máttyás bőrgyógyász rendeléseit Calea Reg. Ferdinand 8. szám I. emelet (volt Wesselényi Miklós utca) ismét megkezdte.

Akiba

19

Irtá Giszkalay János

De a fősulyt, amint már mondtuk, a Tóra tanulására helyezték. Mert amióta Ezra, a második honalapítás lelkes napjaiban megeskette a babilonai fogságból hazatért zsidó népet, hogy életének minden berendezkedésében elkötelezi magát Mózes szent törvényeinek, azóta és mind a mai napig a zsidó nép véren és hajszolásokon keresztül is, becsületesen megtartotta a fogadalmát és minden életberendezkedését a Mózesi törvényeknek vetette alá. De Mózes törvényei nem csak a közösség, hanem az egyén életét is szabályozzák — és így minden zsidónak első és legelőkeltebb kötelessége volt, hogy a Tóra írott szövegét a saját személyében pontosan ösmerje.

A Tóra írott szövegét. Mert van a Tórának még egy másik szövege is — és itt érkeztünk el a felsőfoku iskolák, a *bet midrasot* (báté midrasót), a talmudi akadémiák tananyagához.

Mózes Ötkönyvét, a zsidó terminológia *torat se-bi-chtav* = az „írott Tannak“ nevezi, ellentétben a

torat se-bal-pé (Tóra se-bal-pé) a „szóbeli Tannak“. Ezt pedig a következőképen kell érteni.

A *torat se-bal-pé*, az írott Tóra, vagyis Mózes Ötkönyve, igen bőszeges történelmi följegyzéseken kívül a zsidó jognak és etikának azokat a legfontosabb alapelemeit foglalja magában, amelyek az törvényalkotó szükségesnek tartott írásban megörökíteni. De a zsidó nép életében bőven voltak olyan ősi gyakorlati törvények és jogszokások is, amelyekről Mózes Ötkönyve nem tesz említést. Továbbá magában az Ötkönyvben vannak egyes rendelkezések, amelyek nem egészen világosak, sőt vannak különböző

rendelkezések, amelyek látszólag ellentmondásban állanak egymással. Mégis a zsidó gyakorlat ősi idők óta ugyanolyan kötelező erejűnek ösmerte el ezeket a törvényeket és jogszokásokat, — mindamellett, hogy Mózes Ötkönyvében nem fordulnak elő, — mint magát a Mózesi Tant és az Ötkönyvnek homályos, vagy egymásnak látszólag ellentmondó rendelkezései tekintetében is pontosan megállapított felfogás fejlődött ki.

De nem csak ez. Az Ötkönyv, többnyire a Mózes korabeli életviszonyoknak megfelelő specializált formában örökölte meg a Mózesi törvényeket. Ezeket a specializált formában megörökített törvényeket — ha a zsidó nép komolyan akarta venni a Tóra irányelvet (és tudjuk, hogy bizony komolyan akarta), — akkor ezeket a specializált formában írásba foglalt ősi törvényeket rá kellett alkalmazni a népi, gazdasági és egyéni élet egyre újabb és egyre különfélebb megnyilvánulásaira is. Vagyis: a Mózesi törvényeket alkalmazni kellett olyan életviszonyokra is, amelyek az Ötkönyv nem részletezhetett előre. És emellett az Ötkönyv imperatív és egyszer és mindenkorra kimondja a tilalmat: *lo ta asifur alai ule ta asifur alai* „ne tegyetek hozzá semmit és semmit el ne vegyetek belőle“. Hogyan történhetett tehát mégis az, hogy az írásba foglalt Tóra alapján berendezett zsidó jogi, vallási és társadalmi életben számtalan olyan törvény vagy szabály uralkodott, amelynek nyoma sincs a Mózesi Ötkönyvben?

Mindezekben a súlyos kérdésekben a *torat se-bal-pé* a szóbeli Tóra ad megoldást.

Ősi tradíció a zsidóságban, hogy Mózes csak azokat a törvényeket foglalta írásba, amelyeknek följegyzését egy vagy más oknál fogva feltétlenül szükségesnek tartotta. A törvényeknek egész sokaságát azonban, szóbelileg, mint

hagyományos tant adta örökül az utána következő generációnak és ez a hagyományos tan így öröklődött nemzedékről nemzedékre, mindaddig, amíg a Misnában összegyűjtötték és följegyezték őket. Ezt a hagyományos tant nevezi a zsidó terminológia *torat se-bal-pé* nek, szóbeli Tórának és természetes, hogy ugyanolyan föltétlen hatálya volt mint a *torat se-bal-pé* nek, az írott Tórának. A kettő egy volt, mert a szóbeli Tóra, integrans része, kiegészítője az írott Tórának.

Azok elé a tudósok elé tehát, akik a Tóra tudományával foglalkoztak, a feladatok egész sokasága tárult. Mindenek előtt, ők voltak hivatalosak, hogy az írott Tórának és általában az összes Szent Íratoknak pontos szövegét megállapítsák és hamisítatlan eredetiségében megőrizték. Az ő feladatuk volt az is, hogy a szóbeli Tant megővják az elkallódástól. Ugyanosaik örájuk várt az a feladat, hogy az írott Tórának egyes látszólagos ellentmondásait önmagával, vagy a szóbeli Tannal, kiegyenlítsék. Feladataik sorába tartozott az is, hogy a Tórának egyes rendelkezéseiből, logikai okfejtés útján újabb rendszabályokat vonjanak le, vagyis, hogy a zsidó jogot továbbfejlessék. A praktikus élet minden emberközösségben bizonyos szokásokat fejleszt ki, amelyek hosszú gyakorlat útján beidegződnek a társadalmi életbe. Ezt a jelenséget modern kifejezéssel szokásjognak nevezik. A zsidó társadalmi élet is kitermelt magából ilyen szokásjogokat. A tudósok feladata volt, hogy a már kialakult szokásjogot megvizsgálják, vajjon nem áll-e ellentétben a Tóra tétéles törvényeivel vagy szöveggel. Ha nem volt ellentét, akkor az ő döntésük törvényerőre emelte a szokásjogot, ha ellentéteket tapasztaltak, az ő hivatásuk volt az illető szokásjognak eltörlése.

Folytatása következik

IROK

Achrem F

Gergely Sándor

Aki ezt a re kellett élnie azok amelyek a regén vonaglanak. A mely a külváros homályán erjed konvulziók forrás lett, hogy írás kusan felvonuló alkotásá alakulj

Gergely Sándor magyar Barbusse összehasonlítás nem, mert nincs egyensúlyozottság dokumentáló és tármily markáns ezeket a színeket a térben, sőt h

hogy tökéletes r Achrem Fick öntudatos Liliom megjárta s akibe kodó hangulatok tisztességes élet amelyet azonban sehul sem kap utára teszik. E iránt táplált szer

Belső szenvedés arányban növeked mélyül, hogy a nyomor világát ferdeségei és így együtt szörnyű léha, aljas, parl

A bűnözők fejldők a „chav nyákat és hidal féktelen gyűlölet rosi nyomortany tanják világát. hadjárata egész rendőrség és elfűlő forrongást.

Kétségtelen, aki a „söpredé osztály: a pesti ilyen merész lezolni, mint Gergelylioma“ érzelmes külvárosok min ráinak, kissé elszparensék vilá busztumától és

Achrem Fick és vérzőben van nek sara ráfröc brandti erővel v elmosódottsággal Sándor írsmod rosság ömlik el mindenütt felel és tempójának. hogy szubtilis u nézetének, keres manák kifejezés nemcsak a roko zis élmény is volna a helyzet sk helyütt szir szövalatáa, mi előfordul.

A könyvet adta ki és kapl ORMOS IV GOKKAL. Egy séges érzésű fia költményeit. amelyek azonban a fajiság bélyeg hatalmas, pomp torkollanak. Erd resse e, a fiatal tülendült híre nem egyben be Iván a komolya akiknek száma

IROK ÉS IRÁSOK

Achrem Fickó csodálatos élete

Gergely Sándor, a „magyar Barbussé“ könyve

Aki ezt a regényt megírta, annak feltétlenül át kellett élnie azokat a szörnyű fizikális kínokat, amelyek a regény hőseinek testén és lelkén átromaglanak. A mélység könyve ez a pesti infernó, mely a külvárosok vadán és éjjeli menedékhelyek homályán erjed s mely a szerző lelkében különös konvulziók forrásává és lázas indulatok komplexumává lett, hogy írásművészetén át kiáradva, rapézódikusán felvonuló életképpé s egyben propagatórikus alkotássá alakuljon át.

Gergely Sándort, az Achrem Fickó szerzőjét a magyar Barbussének nevezték el. Ez a dicséret összehasonlítás nem illeti meg a szerzőt, főleg azért nem, mert nincs meg benne Barbussé franciás kiengesztelődése, minden nyugalma mellett is dokumentáló és meggyőző ereje. Gergely Sándor, bármily markáns és jellegzetes színekkel dolgozik, ezeket a színeket nem tudja egyetlenesen elosztani a térben, sokat lyított csak foltokkal fest, ahelyett, hogy tökéletes rajzot nyújtana.

Achrem Fickó egy tipikus pesti jász, amolyan öntudatos lény, aki már a szakszervezeteket is megjárta s akiben csodálatosan előkelő, sőt finomkodó hangulatok élnek. A polgári értelemben vett tisztességes élet íránt érez mélyes nosztalgia, amelyet azonban nem tud a megágyá tenni, mert sehol sem kap munkát s ha kap is, rövidesen újra elcsúsztatja. Egy finomarcu, fehérbőrű szobaleány iránt táplált szerelmét is csufol já'sza ki a valóság. Belső szenvedése fizikai szenvedésével egyenes arányban növekszik, míg végül benne is öntudattá melvél, hogy a bűn, a szenvedés, az irigység és nyomor világát a mai társadalmi berendezkedés terdeségei és hazugságai okozzák és társaival együtt szörnyű bosszút esküszik a bűnös város, a léha, élős, parlagi és mégis isteni Budapest ellen.

A bűnözők pokoli igazságtévése összeesküvéssé fejlődik a „haverek“ a bányavidékeken már bágyak és hidakat robbantának, valami tompa és képtelen gyűlölet atmoszférája lengi körül a külvárosi nyomtanyák, vagy ami ezzel egyenlő: bűntanyák világát. A jászszereg világmegváltó bosszúját az sz. vendülés lesz már, amikor jön a rendőrség és elfogja a már-már diadalmasá lenni kezűt.

Érdekel, hogy még nem akadt magyar író, aki a „haverek“nek nevezett, társadalomkivüli, szűkebb pesti jász életét, a börtönök világát ilyen mély leplezetlenséggel merse volna felvázolni mint Gergely Sándor. Molnár Ferenc „Lilium“ című szízzsal leöntött figurája a pesti bűnözők mindenre jóra és rosszra elszánt figurájának képe ellirizált alak. Molnár Ferenc transzparensek világításában, megfosztva eredeti robusztusát és nyerseségétől.

Achrem Fickó léttel telibb figura, nyersebben és vértöbben van kitépve az alvilág előből, melynek sara rátröccsent. A regény mellékalakjai rembrandtfelel vának felvázolva, de ugyanolyan élménytelenséggel, mint a főalak. Általában Gergely Sándor írásmódorán valami nagyon is erős módorosság ömlik el, valami tulzott libegés, ami nem mindenütt felel meg a mondánivalók milyenségének és tempójának. Mégis érzik ezen az írásművön, hogy szubtilis művész munkája, aki lázadó világméretűnek, kereső, nyugtalan, kutató temperamentumának kifejezésére élő alakokat talált, akikkel nemcsak a rokonszeny, hanem valószínűleg sok közöelmény is összekapcsolódik. Mással elképzelhetetlen volna a helyzeteknek, szavaknak annyira realizmussal, sőt helyütt szinte tulzott naturalizmussal való megéltatása, mint ebben a regényben ténylegesen előfordul.

A könyvet a budapesti „Nova“ könyvkiadó adta ki és kapható az Uj Kelet könyvosztályában is. (s.)

ORMOS IVÁN: ÖKRÖKKEL ÉS CSILLAGOKKAL. Egy nagyon tehetséges, nagyon bensőséges érzésű fiatal költő adta ki e bizarr címen költeményeit. Erős faji érzés hatja át e verseket, amelyek azonban csak koleritán hordják magukon a fajiság bélyegét, míg benső tendenciájukban egy hatalmas, pompás, szinte fenséges pantheizmusba torkollanak. Erő és ritmus e versek faculté maitresse e, a fiatalság boldog experimentálásain régen tulleldült kiferettség, mely azonban — reméljük — nem egyben bevezettség és befejezettség is. Ormos Iván a komolyan vehető erdélyi fiatalok közül való, akiknek száma — sajnos — nem biztatóan sok.

A szovjet nem tür „idegen“ beavatkozást Kína belügyeibe

Trockij nagy beszéde Anglia és Amerika ellen. A francia, brit, olasz és amerikai flotta ultimátumban követeli Tiencsin kikötőjének megnyitását

(Berlin, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvából érkező hírek szerint a Sun-Jacénert tartott emléktűnnep alkalmából Trockij nagy beszédet tartott, amelyben óva intette Angliát és Amerikát a kínai ügyekbe való beavatkozástól és többek között a következőket mondotta: „El a kezekkel Kínáról!“ És amikor ezt mondjuk, az nem közönséges frázis, hanem az orosz politika vezérlő gondolata. Oroszország feladata, hogy vállalva dolgozzon Kínával

együtt, hogy ezt az országot felszabadítsa és hogy győzelemhez juttassa.

Ugyanezzel a hivatással együtt érkezett Tiencsinből az az értesítés, amely szerint a francia, a brit, az olasz és amerikai hadihajók parancsnokai elhatározták, hogy a mukdeni flotta parancsnokának és a takui kikötő parancsnokának ultimátumot küldenek, amelyben követelik, hogy a közeli napokban tegyék szabaddá a hajók Tiencsinbe való befutását.

Rejtélyes lopás a bécsi ékszerklubban

Eltűnt egy gyémántokkal és gyöngyökkel megrakott aktatáska

(Bécs, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rejtélyes betörés történt a hétfőről keddre virradó éjszakán az első kerületi Neue Markt Sa. szám alatt lévő ugynevezett Diamantenklubban, amelyben kizárólag csak ékszerészek fordulnak meg. Ezen az éjszakán a klubban tartózkodott Jakob Brandstätter bécsi ékszerész is, akinek a második kerület Grosse Mohrengasse 26. szám alatt van üzlete. Aktatáskájában, amelyet magával hozott, egész séreg drága ékszer feküdt.

lármat ütött. A klub elnöke, Flidi ékszergyáros, azonnal elrendelte az összes termék lezárását. A jelenlevő kereskedők önként jelentkeztek a megmotozásra, az aktatáskát azonban egyiküknél sem találták meg.

Mint hogy időközben az előcsarnokban több klubtag gyűlt össze, akik be akartak jönni a termekbe, az elnök megkérdezte tőlük, vajjon nem látták-e az utolsó tíz percben valakit hirtelen távozni az épületből. Mint hogy a tagok semmi feltűnőt nem láttak, Brandstätter a rendőrségre sietett, ahol megtette a feljelentést. Az aktatáskában egy 463 karátos háromszögű gyémánt, egy gyöngysor, két csomag indiai zafir és több kisebb ékszer volt, amelyeknek értéke meghaladja együttesen a kétszázmillió koronát. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást, anélkül azonban, hogy a mai napig bármilyen eredményt ért volna el. Brandstätter huszmillió korona jutalmat tűzött ki a tettes kézrekerítésére.

Ujabb eltussolási kísérletek a frankhamisításban

„A nemzetgyűlés már torkig van ezzel az ügyvel.“ A rendőrségi nyomozás is stagnál. Pénzhamisítással vádolják a német kormányt

(Budapest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük, hogy a frankhamisítási ügy ma ujából a nemzetgyűlés elé került. Első szónok Nemes Bertalan (egységspárti), aki elmondja, hogy az ország torkig van ezzel az ügyvel és ma már csak azok tartják napirenden, akik politikai sikereket várnak a frankaffér folytonos kitergetésétől. A legtöbb vádat a kormány ellen teljesen feltörlöten módon tesszik meg. Pallavicini például sok mindenfélével megvádolta Bethlent, de amikor vallomástételre idézték, megtagadott minden fölvilágosítást. Az egész vizsgálat nyilvánvalóvá tette, hogy a Bethlen kormányt ezzel kapcsolatban semmiféle felelősség nem terheli. Az ellenzék azonban politikai hasznot akar húzni a frankügyből.

A frankhamisítás külföldi kapcsolataiban ma Párisból azt jelentik, hogy a belga sajtó a németeket százmilliárd értékű hamis ezermárkások gyártásával vádolja. A brüsszeli „Gazetta“ jelentése szerint fotografikus eljárással állították elő a hamisítványokat. Németország a dátum és a vignetták meghamisításával százmilliárd értékű nemes valutát cserélt be ilyen módon.

A berlini Wolff iroda, hivatalos felhatalmazás alapján, cáfolja néhány párisi és brüsszeli újságnak ezt a hírért, amely szerinte olyan képtelen badarság, hogy még beszélni sem érdemes róla.

Utána Györki szocialista tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék politikai célokra akarja kihasználni az ügyet.

Végül Erdősi Harah Tihámér hangoztatta erőlyesen beszédében, hogy a magyar nép már megelégette a botrányokat, dolgozni akar és nyugalomra, cserdre vágyik.

A künügyi nyomozásban szintén meglátszik az eltussolási kísérlet. Már alig hallgatnak ki valakit, szoknak a kihallgatásról pedig, akik a vallomást megtagadták, már végleg lemondottak. Legutóbb Friedlch István jelent meg a főkapitányságon, ahová a rendőrség, meghívó utján, tanukihallgatás céljából megidézte. Friedlch István ujabb kihallgatását a szokolhamisítás ügyében megindult pónyomozás tette szük ségessé. A volt miniszterelnököt egy rendőrtanácsos hallgatta ki. A kihallgatás egy félórát tartott. Friedrich a kihallgatásról a következőket mondotta:

— A rendőrségen a szokolhamisítási ügyben hallgattak ki. A kihallgatás folyamán megisméltém mindazt, amit a szokolhamisítási ügyet érintően a rendőrségen már egyszer előadtam. Ezenkívül több jelentéktelen kérdést intéztek hozzám, amelyekről felvilágosítást adtam.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árákkal

Kötött harisnya, minden színben.....	Lei 30
Flohr harisnya, minden színben.....	Lei 58
Muszlin harisnya, divatszínben.....	Lei 69
Cérna muszlin, minden színben.....	Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei	125

Blatt

Főtér 13. szám

Divatkeztűkben és kötöttárúknban óriási választék.

* Fehér fényvel, kis áramfogyasztással ég a technikai fejlettség legmagasabb fokán álló „Tungsram Industrial“ égő.

Nagyváradon 100-150 százalékkal emelik a múltévi adókat

Óriási az elkéseregés kereskedőkörökben az adókiivető bizottságok túlzott szigorúsága ellen. A pénzügyigazgató hivatalból megfelebbezte a nagyobb vállalatok mérlegeit és könyvelését

(Oradeamare-Nagyvárad, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az adókiivetési munkálatok itt is teljes erővel haladnak és kereskedőkörökben óriási meglepetést keltett az adókiivetőbizottságok túlzása. Ez annál súlyosabb, mert már a múlt esztendőben is mértéktelenül felemlítették az adót és ekkor azt ígérték, hogy a jövő esztendőben méltányosabbak lesznek. Ennek dacára meg lehet állapítani, hogy az elmúlt esztendőhöz képest az adóalapot a kiivető bizottságok, amelyek nem vették figyelembe a kereskedők könyveit, kimutatásait és elszámolásait és a kereskedők adatait, 100-150 százalékkal emelték fel.

Annak ellenére, hogy ez a nagymértékű adóemelése a nagyváradai adózók elkéseregését

váltotta ki, a pénzügyigazgató tegnap végigvizsgálta a nagyobb vállalatok adókiivetési iratit és azokat majdnem kivétel nélkül hivatalból megfelebbezte, vagyis a pénzügyigazgató nincs megelégedve azzal, hogy a múltévihez képest száz-százötven perccel több adót akarnak behajtani a kereskedőkön, hanem még újabb emelést akar a felebbezési bizottság előtt elérni.

Értesülésünk szerint a nagyváradai kereskedők képviselőiteik útján fognak a pénzügyminiszterhez fordulni, hogy a nagyváradai adókiivető bizottságokat és a pénzügyigazgatót mérséklésre intse és megmentse az amugy is vesződő nagyváradai gazdasági életet a végromlástól.

Vasárnapra tervezik a parlament feloszlatását

Bratianu miniszterelnök kihallgatásra jelent meg a királynál. A nemzeti párt és a parasztpárt tárgyalásai a kormány átvételéről

(Bucuresti-Bukarest, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratianu miniszterelnök felgyógyulása óta ma először volt királyi kihallgatáson és a királynak a politikai helyzetet ismertette. Az audiencia után Alexandru Constantinescu földművelésügyi miniszterrel folytatott megbeszélést az aktuális politikai kérdésekről.

Kormánykörökből kapott értesülés szerint a kormány elhatározott szándéka, hogy vasárnap estig megszavaztatja a választójogi törvényjavaslatot és a szavazás megejtése után azonnal feloszlatja a Házat. A többségi képviselők utasítást is kaptak, hogy a javaslat fölötti vitától tartózkodjanak, mert annál hamarabb kerül a törvényjavaslat szavazás alá.

Ma délelőtt a nemzeti párt és a parasztpárt között újabb megbeszélések folytak le, amelye-

ket a két párt megbízásából Maniu Gyula és Lupu vezettek. A parasztpárt és nemzeti párt közötti megegyezés ügyében a parasztpárt által benyújtott újabb javaslatok fölött délután fognak dönteni. A parasztpárt javaslata szerint a nemzeti párt és a parasztpárt a Regátban és Bukovinában egyenlő mandátumot kapnak, a beszarabiai mandátumokat csak a parasztpárt, az erdélyi mandátumok fölött egyedül csak a nemzeti párt rendelkezik.

A javaslat második pontja szerint a hadügyminiszeri tárca mindkét párttól független emberrel töltenő be. A prefektusok kinevezésénél a parasztpárt előnyhöz jutna. A belügyminiszter kinevezése tekintetében a parasztpárt nem kíván diskussziót folytatni, mert a belügyminisztert a király fogja kinevezni.

Csehszlovákia exportörjei nyugtalankodnak az új román vámtarifa miatt

Mennyit exportált Románia a cseh piacra négy év alatt?

(Cluj Kolozsvár, március 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csehszlovák kormányhoz közel álló „Prager Presse” ötvenoldalas romániai számot adott ki, amely most érkezett ide. A kiadvány hivatalos izü propagandaszám a politikai kapcsolatok széleskörű megtárgyalása mellett behatóan foglalkozik a két ország gazdasági nexusaival is. Ebben a tekintetben talán legérdekesebb dr. V. Ibl cseh követségi tanácsos cikke, mely arról számol be, hogy öt év alatt milyen irányban fejlődött Csehszlovákia és Románia között a külkereskedelmi összeköttetés. A cikk megállapítja, hogy csehszlovák exportkörökben egy idő óta aggodalmas hírek jönnek Romániából, főleg hogy az 1924 évi román vámtarifát újra szabályozzák és pedig olyan irányban, hogy egyes árukra jelentékeny vámtó fognak kiróni és e cikke legutóbbijét éppen Csehszlovákiából exportálják. Amennyiben a tarifának ez az emelkedése megvalósulna, bizonyos, hogy ez súlyos kihatással lesz a csehszlovákiai exportra.

Romániában épugy, mint minden más államban, most az az igyekezet, hogy az ipari termelés különböző ágazatait lehetőleg függetlenítsék a külföldi termelésétől. Kétségtelen, hogy az idő, amely már eddig is több háboru utáni jelenséget gyógyított, ebben a tekintetben is a közelebbi, vagy távolabbi jövőben kiegyenlítődést fog hozni.

A kölcsönös árucere jelentőségét a következő statisztikai számok adják:

Romániából Csehszlovákiába a bevitel így alakult:

mm.	Értéke cseh kor.
1920-ban 546 606	308,477,357
1921-ben 886,856	481,661 745
1922-ben 785 378	430,315 398
1923-ban 561 614	185,665,041
1924-ben 1,654,037	467,127,706

A csehszlovákiai bevitelben Románia a

következő százalékarányban részesedett:

1920-ban . . .	1 32%
1921-ben . . .	2 15%
1922-ben . . .	3 39%
1923-ban . . .	1 82%
1924-ben . . .	2 95%

A bevitel közül mindenképp az agrár-cikkek jönnek tekintetbe: buza, gabona, zab, búzaliszt, dara, különböző szarvasmarha, továbbá sertés, balek, napraforgóolaj, hóllyag, friss hus, fakéreg, ásványolaj, benzín, ammónia, korpá, rongy stb.

Csehszlovákiába Romániából a kivitel így alakult:

1920-ban 63 525 tonna	141 millió lej	4.11
1921 " 86 579 "	406 " "	4.92
1922 " 110 435 "	1 123 " "	8.-
1923 " 86 002 "	1 182 " "	4.4

A romániai behozatalban Csehszlovákia a következő százalékarányban részesedett:

1920-ban 35,459 tonna	250 millió lej	3.58
1921 " 35 992 "	1,164 " "	8.77
1922 " 77 000 "	1 156 " "	9.37
1923 " 77 220 "	1,618 " "	8.30

A csehszlovák kivitel körül Románia felé a következő tételek szerepelnek: kőmlő, fa, szén, textil, cipő, üveg, tűzálló cerép, porcelán, vasárú, email-árú.

A román kiviteli statisztikában Csehszlovákia 1920-ban a tizedik helyen állott, 1921-ben a kilencediken, 1922-ben az ötödiken és 1923-ban a kilencedik helyen.

E szám adatok beszédesen igazolják, hogy a két ország közötti külügyi kereskedelem magában rejti a további kedvező fejlődés csiréit. Ez termelte ki a csehszlovák-román kereskedelmi kamarának a gondolatát is. Amennyiben ez az intézmény életbelépné, bizonyos, hogy a gazdasági közeledés ügye sokkal előbbre jutna.

Thomas Mann fia a színpadon

A német főváros elmúlt színházi éve

— Az Uj Kelet állandó berlini munkatársától —

Berlin, március 17. Az idei színházi szezon igen érdekes módon indult. Locarno szellemében. Ez volt az első év a háboru után, amelyben a német nép szellemi vámsorompója megoyilt Franciaország és Anglia felé. A múlt évben még ritkaság volt a francia darab, az angol, az idén a német írók testületileg tiltakoztak a direktciónál a tul-tengő „Ausländerei” ellen. Az október, november havi színpadokon jóformán alig lehetett mást látni, mint külföldi szerző darabját. Ugy, hogy komoly folyóiratok hasábjain, komoly kritikuskok tollából lehetett állandóan cikkeket olvasni, amelyekben az aggálynak adtak kifejezést, hogy a német színpadot tényleg a külföldi darabok inflációja veszélyezteti.

(Francia szerzők sikere)

A szezon legnagyobb sikere itt is, mint Európának még több fővárosában, az Erdélyben is ismert „Uriemberek” (német címe „Die Gesellschaft”). Különben a külföldön már el is felejtett Verneulle uralkodott egy csomó színházban. Az előadások egy kicsit ugyan eltorzították ezeket a tipikus francia alkotásokat, egy kicsit átalakították a darabokat berlini szellemben, de a siker nagy volt.

Ezenkívül Rostand konjunktura volt az idén. A „Cyrano” és egy új német író által újra lefordított „Sasfőlk” arattak nagy sikereket.

De különben a németeknek meg is volt az alapjuk a panaszra. Nagyoobrészt a felületes, seaj-tesebb értékű darabok uralkodtak a színpadokon, a párisi boulevard vigjátékoknak a legsejeteesebb darabjait hozták a színházak jobb ügghöz méltó buzgalommal.

A szezon második felében azután megkezdődött a reakció. Csupa német darab, melyek közül egy párnak egészen komoly művészi és irodalmi jelentősége van.

Uj nevek tündek fel. Thomas Mannak, a kiváló írónak fia egészen modern irányu darabjával. Klaus Mann darabja igen nagy vitát provokált. Érdekesége az, hogy maga a szerző alakította az egyik főszerepet.

(Franz Werfel darabja)

Irodalmilag és művésziileg a szezon legjelentősebb eseményeinek Zuckmayer: „Der fröhliche Weinberg” és Franz Werfel: Juarez és Maximilian című darabjainak színrehozását tartják. Zuckmayer az Akadémia Kleist-díját nyerte el. A darab német népszínmű modern felfogással, élénk eszelekménnyel, jól összeválogatott népdal-zenével.

Reinhardt hozta színre Werfel: Juarez és Maximilianját. A kritika nagy hozsánccal általános elismeréssel méltatta a darabot és Werfelben az új német drámairodalom megteremtőjét látják.

A darab különben szintén egy példája egy élénken tapasztalható általános tendenciának: az izmusok reakciónak. Ma még vannak bőven Németországban főleg az expresszionizmus irányúak hódoló művészek, de már ugy az irodalmárok, mint a képzőművészek között igen sok névre hivatkozhatnók, akik határozottan a szatérést, a klasszicizmushoz való közeledést mutatnak.

Werfel darabja teljesen szabályosan felépített, a poétika minden szabályának megfelelő iskoladráma. És ez a darab nagy meglepetés is volt azok számára, akik Werfel előbbi műveit, expresszionista, vagy legalább is ahhoz közelálló alkotásait ismerik.

(Ernst Toller megbukott)

A fiatalok közül Toller lépett újra a közönség elé. Toller nevét a forradalom utáni napokban ismerte meg az európai közönség. „Wandlung”, „Massemensch” című darabjai, költeményei tették nevét ismertté. Azután politikai vétéség miatt bebörtölözték. A múlt évben amnezia útján megszabadult és most újra a közönség elé terjesztette munkája gyümölcsét. A „Der entfesselte Wotan” azonban általános csalódást keltett. A darab a legcsufosabban megbukott. A „Wandlung” nagy sikere után Tollertől sokat vártak, kiválót. Uj darabja azonban egy igen rosszul sikerült szatirikus valami, amely Shawt meg sem közelíti, de Tollertől magától is távol van.

Klabund az idei szezon új csillaga. 23 éves író, aki egy igen érdekes kiszi mondából építette fel a „Kreidekreis” (Krétakör) című drámáját. A siker óriási volt, bizonyos azonban, hogy abban Reinhardt művészi rendezésének és színészei kiváló kvalitásainak nem kis része van.

Külön fejezetet érdemelne két külföldi színész, mert ezek az egész szezon alatt valóságos kultusz

biztosítottak a Shaw. Pirandotta meg meg biztos siker. Csikert az idény címszerepét M Bernhard méreteket öltözik és író, E amelyben bizonyos ciznusa, élén károsan hat a is megcsontító könyv hatású tott „Zurück műsoron volt. dida”, „Man tans Bekebrun

A „fiatalok” Junge Bühne forradalmi tere tük, új rendez teljes negatív megdönteni ig Vasárnap zönség hang végződni. De ber, mint meg fiatalok pártján író „XXX” né vált felfedezni. A fentebb szintén ennek Az 1925- működött az Az orosz impo Lunatscharsky tott Don Qu A darab októ Február h tet hozott. Aló a film és a es kozik. Komoly színjádi techn ott a film se tarbitják a ké feszültségben azonban mégis kerhez vezetni

A másik minden egyes hozni, de épy újat hozott. M mutatta be: o egy zongoram és a dallamok koznak. A „Viktór Berlinek, né ezévi itteni ve kritika, mint

Nem lehet kül, hogy az mesterét, Alfr Kerr a leg a darab sorsát külön kis st házba járó em után a „Be hogy Kerr vé Kerr szeri jönni okvetlen jelenéséné! ezt jövőre? Kérle átfogó, széles

Az ideai sz igazán mozgalm házi évet figy hatta éppen it átalakulását: francia darabok legnagyobb sz már nem vizsg vatartozás t é szokott.

És Gremie tának párisi ittlétekor, hog megvalóításár

Zsák Pony

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és hátsági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Glaszkalay János és dr. Marton Ernő
Főelölős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Új Kelet elkövetkező utánnemelését csak a leírás szerint engedélyezhetjük.

Az Új Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Aradon: Horváth János László Hirlapiroda, Str. Romanului 2. (Zrinyi-u).

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredvári emléktér 2. (Erődfőútel.)

Sighetul-Marmatiel-Máramarosszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy u. 2.

A mai naptár

Csütörtök
5688. Niszán 3.
1926. március 18

— A Föld most megjelent 5-ik számában nyomdahiba következtében a Keren Kajemet kimutatásában a perselyadományok tétele nem 7216'45 lejnek, hanem 167 216'45 lej összegnek felel meg.

— Zita exkirálynő koronaperében kihallgatták Miksa főherceget. Párisból jelentik: Abban a perben, amelyet Zita excsászárné indított a Habsburg ház koronázási kincseinek eladása ügyében két párisi ékszerész ellen, a bíróság tegnap kihallgatta Miksa főherceget, az elhunyt Károly exkirály bátyját, valamint báró Fischert. A per, amelynek kimenetele elé fő úri körökben nagy érdeklődéssel tekintenek, valószínűleg a héten véget ér.

— Verekedés a japán parlamentben. Tokióból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén botrányos jelenetekre került a sor. Általános verekedés támadt a kormányparti és ellenzéki képviselők között, mire a verekedőket teremőrök és rendőrök választották szét és kiverték a teremből. A botrány amiatt támadt, mert az ellenzék panamákkal vádolta a kormányt és a kormányparti képviselőket.

— Fényesen sikerültek a rádiós képviselői kísérletek. Bécsből jelentik: A vasárnapról hétfőre virradó éjszakán a bécsi hadügyminisztériumban elhelyezett rádió felvevő állomás több fényképet vett fel, amelyeket Berlinből vetítettek. Az átvitel kitűnően sikerült és még a legfinomabb árnyalatok is kijöttek a képeken. A szenzációs kísérlet król Bécs egész lakossága tudomást szerzett, amennyiben a képviselt bizonyos zörejek kísérték, amelyek a lakásokban elhelyezett rádiókból éjfél után hallhatók voltak. A kísérlet eredménye arra ösztönözte a bécsi képeslapok szerkesztőseit, hogy a külföldön történő eseményekről a jövőben rádió segítségével szerezzenek képet. Ez nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy ha Berlinben például délelőtt 11 órakor meggyilkolnak valakit, a gyilkosság helyszíni felvételei a Bécsben délután két órakor megjelenő lapok már közölhetik.

— Bécsben betiltották a Sasfiók előadását. Bécsből jelentik: A Burgtheater néhány nappal ezelőtt előadásra tűzte ki Edmond Rostand híres versedráámját, a Sasfiókot. Ismeretes, hogy Rostandnak ez a darabja Napoleon fiáról, a reichstadti hercegről szól és vele kapcsolatban nem éppen a leghízelgőbb képet festi Ferenc osztrák császárról, aki a reichstadti herceg nagyapja volt, nemkülönben Metternichről, a Habsburg-ház akkori kancellárjáról. Az osztrák kormány tegnap váratlanul értesítette a Burgtheater igazgatóságát, hogy Rostand darabját, annak Habsburg-ellenes hangja miatt nem engedélyezik előadni. A betiltás híre hamar elterjedt a fővárosban s különösen a közvélemény érzelmű lakosságánál kinos megbotránkozást váltott ki.

Önálló választási listát kénytelen felállítani a nagyvárad Magyar Párt

A munkásság elutasította a párt kollaborációs ajánlatát

(Oradea-Mare-Nagyvárad, március 17. Az Új Kelet tudósítójától.) A Magyar Párt nagyvárad és biharmegyei tagozata tegnap délután Szabó Károly elnöke alatt választmányi ülést tartott. A gyűlés 32 szavazattal 10 ellenzéki ülést tartott. A gyűlés a közéleti választásokon önálló magyar listát állít fel, abban azonban 10 helyet biztosít a román közéleti férfiak részére pártkülönbség nélkül.

A határozat alapján a tagozat vezetői tárgyalásokat folytatnak a román politikai pártokkal és fentartják továbbra is a kapcsolatot a munkásság vezetőivel. A tegnap esti határozatról a Magyar Párt átiratban értesítette dr. Regmann Miklóst, a liberális párt elnökét, dr. Popa Györgyöt, az Avescescu párt elnökét, dr. Lázár Aurélt, a nemzeti párt elnökét, dr. Rozvány Jenőt a munkáspárt elnökét és Mavrodí Atanasit, a parasztpárt megbotránzottját.

— Nem szabad koplalni. A berlini rendőrség egy szigorú rendelet keretében betiltotta a hivatásszerűen koplalók produkcióit. Ezek a koplalók annyiban különböznek a sablonkoplalóktól, hogy abból élnek, hogy nem esznek. A rendőrség rendelete a koplalást nem tiltotta el nekik, csupán azt, hogy ezért pénzt vegyenek el az éhségmutatványra éhes publikumtól. Bizonyára a rendőrség rendeletével jóllakott koplalók jogaik kivívása érdekében éhségstrájkot fognak kezdeni, mert azt a rendőrség is be kell lássa, hogy a kenyérrelváltó vonta meg az éhezők szájától az iparendőly betiltása által. Elvégre a rendőrség sem kívánhatja, hogy a koplalók nemes társadalmá éhenhaljon. És az egészben az az érdekes, hogy a betiltás ép akkor szűnt meg az önkéntes böjtől elgyengült éhezők seregére, midőn egy ismert berlini író azt az akaratát proklamálta, hogy hatvanegy napig fog nyilvánosan koplalni. Ugyálszik megunta az eddigi koplalást egyedül és szükségesnek tartja a nyilvános koplalást a további koplalást illetően. Még szerencse, hogy a rendőrség rendelete közbelépett, mert az írók igen nagy része lejelentkezett volna koplalni. Egyet azonban le kell szögeznünk. A rendelet valóban megérdemelné azt, hogy egy muzeum üvegablaka mögött felkiáltójele legyen elsárgult lapjával a húzadik század humánus gondolkodásának. A rendőrség azonban elfeledkezett azokról az éhezőről, akik ha nem is nyilvánosan, de mindenesetre éhesek. Erthető érdeklődéssel várjuk a pórtanrendeletet, amely a többi éhezők tömegek koplalását is megszünteti. (k. l.)

— Szeptemberben lép életbe a diákok egyenruhaviselési kötelezettsége. Bukarestből jelentik: A kultuszminiszternek az iskolák igazgatóihoz elküldött mai távirati rendelkezése szerint a középiskolai diákok új egyenruhájára vonatkozó rendelkezései ez év szeptemberében lépnek életbe. A miniszteri rendelkezés újabb adót jelent a magas tandíjjal és könyvárakkal sújtott szülőkre.

— Halálozás. Kedden éjjel váratlanul meghalt Kolozsváron Lévy Ignác, a Bognár és Szántó cég igazgatójának felesége. A megboldogultban Lévy László, az Új Kelet kiadóhivatali főnöke anyját gyászolja Lévy Ignácot szerdán délután temették nagy részvét mellett.

— Oroszországban kolostorokban helyezik el a koldusokat és prostituáltakat. Moszkvától jelentik: Oroszországban most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a koldusok és a lakás nélküliek számára kolostorokat építenek. Nemrég fejeződtek be a „Cuigovsku Skit“ kolostorban (Moszkvától hatvan kilométer) az átalakítási munkálatok, amelyekbe a koldusokat fogják elhelyezni. A kolostor nyolcszáz személynek ad lakást. A Lachern-kolostorban a tavasz folyamán elhelyezik az összes volt prostituáltakat. Ebben a kastélyban eddig rokkantak laktak.

— Megdrágul a magyar vasút. Budapestről jelenik: Illetékes körök foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a magyar államvasutakon az árudíj szabást jelentékenyen leszűkítik, ezzel szemben a díjzabást átlagosan tizenöt százalékkal felfelé emelik.

A Magyar Párt felhívására legelsőnek a munkás-egységfront válaszolt. Kijelentették, hogy a Magyar Párt ezen átirata nem más, mint egy átlátszó fogás. A Magyar Párt ugyanis tisztában lehet azzal, hogy sem a munkások, sem a velük szövetséges demokráta pártok semmi körülmények között együtt nem haladhatnak azzal a liberális párttal, amely a kisebbségek kulturális és gazdasági jogait alapjában támadta meg. A Magyar Párt átiratát tehát a munkásság úgy tekinti, mint olyat, amellyel egyszerűen azt akarják elérni, hogy az ellenzék ne nyújthasson kezét és továbbra is együtt működhesse a liberálisokkal. A munkásság ezen válaszában kívül eddig a többi pártok nem válaszoltak. A Magyar Párt el van határozva, hogy a jelölési át még a csütörtöki nap folyamán befejezzik. A holnapi nap tehát döntő jelentőségű lesz a nagyvárad választásokra.

— Feltalálták a rádiótelefont. Bécsből jelentik: Marek mérnök híre szerint feltalálta a rádiótelefont, amely az eddigi rádióbeszélő felhasználásával lehetővé teszi, vezetőnek és központ nélkül, hogy egy állomásról egy másik állomásra beszélhessenek, anélkül, hogy illetéktelenek is bekapcsolódhassanak a beszélgetésbe. Marek találmányát a legközelebbi napokban kipróbálják szakértők előtt.

— Érdekes ítélet a kolozsvári törvényszéken egy lakásügyben. Sarkán M. kolozsvári lakos kilakoltatási kérelmet adott be Spatár Miklós nevű lakója ellen, aki állítólag nem fizetett házbért neki. Spatár okmányokkal igazolta, hogy ebben az időben saját költségére javításokat végzett a házban és ennek költségeit vonta le a lakóból. A járásbíró annak idején elmarasztolta az alperest és így került az ügy a törvényszék elé. A törvényszék helyben hagyta az ítéletet azzal az indoklással, hogy a lakosnak nem volt joga a házbérből levonni és különben is már régóta nem fizetett, amikor javításokat kezdett eszközölni.

— Tízennégy éves fiú, aki kosztümöket lop. A múlt héten beállított a Lagmann-féle női divatszalonba egy fiatal gyerek és határozott hangon egy már régebben elkészült női kosztüm kiadását kérte. A szalonban tartózkodó Kis Erzsike varrónő a ruhát kiadta és a kosztümmel együtt a gyerek is eltűnt. Kis Erzsikét pedig azzal vádolva, hogy a ruhadarab eltűnésében neki is része van, állásából elbocsátották. Feljelentés alapján Csetz szubkomiszár hamarosan előkerítette a suhancot Vasvári László személyében. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy a kosztümöt egy V. R. nevű asszony ösztönzésére hozta el, aki 5 lejt adott neki. Az asszony meg azt vallotta, hogy a gyerek a lakására beállított a kosztümmei és azt megvételre kínálta neki. Ugy tudta, hogy a kosztüm Neményi Lili művésznőé és 250 lejért megvette a legalább is 5000 lejt érő ruhadarabot. Miután mindketten megmaradtak állításuk mellett. V. R. asszony ellen megindították a vizsgálatot és a tízennégy éves kis tolvajt, akinek ez nem az első lopása, átadták az ügyészségnek.

— Többmillió lopás a CFR bukaresti anyagraktárában. Bukarestből jelentik: A CFR bukaresti anyagraktárában tegnap többmillió lopást követtek el. A nyomban bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a lopásokat egy valódi és egy raktárfelügyelő követették el, akik az ellopott anyagokat bukaresti kereskedőknél értékesítették.

Zongorák

gyári lerakata, gyári részlete is. **Stornberg**, — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

Hencsertakarók,

brókátok, butorszövetek legolcsóbb

bevásárlási forrása **Back Bernát,**

Oradea-Mare, P. Regina Maria 1.

Telefon 9-55

— Népszmet fejedelm Berlinből jelent ezert négy milli népszavazást k lam érdekeit és met fejedelm demokraták né mányi parlamen népszavazást ké aláírását gyűjt millió választó vagyonát az áll koboza el. Be kózzak a listák Berlin kültelek kalmával a tö amely gummba mély sulyosan lett öket szállít arra, hogy a né sát el fogja ve kül veszi birtok fejedelmének fe

— Megin helyzete. Prá Svehla-kormár Valószínűnek l vém kérdésébe sen kénytelen kérdésben ug támogató több lthetetlen ell lenne a Svehla nák meg újra arról a legkü olvasni a prág legtöbb sajtóve zonytalan par mai kormány szlovákia élén.

— Csak a Ziegler-ör Nehány nappal a hajzáról, an valódinak tartó ler örökséget. mint 300 család 200, mások sze láros örökségre nek közlöl v Ziegler névhez, dult tudvalevőle met az Amerik ler Sándor egyik le. Az eredetileg ciától vándorolt anyit hallottak rülek elő a te zsidó reflektáns kások" igényeik helyi ügyvédet a hatalmas exp hogy Zieglerék, lenél, nem zsidó rányok. Ezzel örökség remény a kimutathatóság a hetnek komolyan

— Vakmer főintézetnél. lopás történt te neascanál. A b koztak a pénzt kereskedő, akin értékű bankjeg feltűnt egy köz aki négy darab rongatott a kez kasszához ért, az egyik bankj előhívták a ren tás után a hián gem Kriechesky a kalapja alatt tóztatták. A re elmondotta, h Európa összes sonló szélhámos — A vilá Washingtonból j ban megjelent című napilap, a

Illitani

gelsőnek a mun-
tették, hogy a
ás, mint egy át-
tisztában le-
sem a velük
mi körülmények
azzal a liberális
arális és gazda-
A Magyar Párt
sinti, mint olyat,
lélni, hogy az
ovábbra is együtt
munkásság ezen
ártok nem vála-
atározva, hogy a
folyamán betér-
jelentőségű lesz

font. Bécsből
rint feltalálta a
rádióátvbeszélő
vezetékek és
ásról egy másik
t, hogy illeték-
a beszélgetésbe.
bbi napokban

vári törvény-
kán M. kolozs-
dott be Spatár
lag nem fizetett
igazolta, hogy
vitásokat végzett
le a lakbérből.
ztolta az alperest
elő A törvény-
az indokolással,
ázabérből levonni
fizetett, amikor

kosztümöket
Legmann-féle
rek és határo-
elkészült női
lonban tartóz-
át kiadta és a
s eltűnt. Kis
ogy a ruhada-
van, állásából
n Cotz szub-
a suhancot
hallgatása al-
osztümöt egy
hozta el, aki
eg azt vallotta,
ott a kosztüm-
eki. Ugy tudta,
művészné és
s 5000 lejt érő
megmaradtak
ellen megindí-
gyéves kis tol-
ppása, átadták

FR bukar esti
jelentik: A
tegnap több-
yomban beve-
hogy a lopáso-
llygelő követ-
okát bukar esti

akata, gyári ár-
tre is. **Storn-**
- Oradea-Mare,
gele Ferdinand

arók,
legolcsóbb
Bernát,
Maria I.

Népszavazás fog dönteni a volt német fejedelmek kártalanítása ügyében.
Berlínből jelentik: A német birodalmi alkotmány szerint négy millió polgár aláírása alapján lehet csak népszavazást kérni bizonyos nagyszabású és az állam érdekeit érintő ügyekben. Ujabbán a volt német fejedelmek kártalanítása ügyében a szociál-demokraták nem akarták a birodalmi és a területi parlamentekre bízni ezt az ügyet, hanem népszavazást követeltek. Együttal megindították az aláírást gyűjtő akciót is és ma már ötmilliónyi aláírás a jóval több szerepel az iven. Eddig hétmillió választó követeli, hogy a német uralkodók vagyona az állam minden kártalanítás nélkül közzé adj. Berlinben egy milliónál többen írták alá a listákra. Az agitáció erősen folyik. Berlin költékén március 15 én egy tüntetés alkalmával a tömeg összefüszött a rendőrséggel, amely gumibotokkal verte szét azokat. Több személy súlyosan megsérült, egy, hogy kórházba kellett őket szállítani. Minden val szüntetés megvan arra, hogy a népszavazás a fejedelmek kártalanítását el fogja vetni és a köztársaság megváltás nélkül veszi listokba a volt császár és a tartományok fejedelmének fekvőségét.

Megingott a csehszlovák kormány helyzete. Prágából jelentik: A lapok szerint a Svehla-kormány helyzete komolyan megingott. Valószínűnek látszik, hogy a kormány a gabonavám kérdésében felmerült viták miatt rövidesen kénytelen lesz beadni lemondását. Ebben a kérdésben ugyanis a kormány és a kormányt támogató többség egyes pártjai között kiegyensúlyozatlan ellentétek állanak fenn. Hogy ki lépne a Svehla útjára, vagy hogy Svehlát bízzák meg újra az új kabinet megalakításával is, arról a legkülönbözőbb kombinációkat lehet látni a prágai sajtóban. Abban azonban a legtöbb sajtóvélemény megegyezik, hogy a bizonytalan parlamenti többségre támaszkodó mai kormány hosszasan nem maradhat Cseh szlovákia élén.

Csak lutheránusok részesülhetnek a Ziegler örökségben. Szabadkáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt hírt adott az Uj Kelet is a bejzáról, amit valódi, vagy legalább magukat valóinak tartó örökösek indítottak a meafs Ziegler örökségért. Erdélyben és a Bánságban több mint 300 család tart igényt az egyesek szerint 200 millió szerint ellentén szerény 20 millió dolláros örökségre. Mindazok serompóba léptek, akiknek közelről vagy távolról valami közük volt a Ziegler névhez. De a bánságiakon kívül megmozdult váralerőleg az erdélyi Ziegler társadalom is, meg az Amerikában krözusi vagyonhoz jutott Ziegler Sándor egyik öccse Nagyszébenben telepedett le. Az eredetileg Szilváziától származó család Galiciától vándorolt Magyarországra, de sokan csak szüni hallottak és olvastak, hogy Galiciából kerültek elő a testvérek és eien a révén rengeteg zsidó rellékáns is jelentkezett. Az erdélyi „örökösek” igényeik érvényesítésével egy marosvásárhelyi ügyet bíztak meg, aki erősen belefűködött a hatalmas expenznótát igéző ügybe és kibogozta, hogy Zieglerék, habár Galiciából jöttek is közvetlenül nem zsidók, hanem ezaszok, vagyis lutheránusok. Ezzel tehát minden másvallású elesik az örökség reményétől, csupán az evangélikusok és a kimutathatólag ilyenektől származó Zieglerék jöhetnek ugyan számításba az osztózkodásnál.

Vakmerő lopás a Banca Romaneasca főintézeténél. Bukarestből jelentik: Vakmerő lopás történt tegnap reggel a Banca Romaneasánál. A bank helyiségében többen vártak a pénztár előtt, közöttük Dime Petrof kereskedő, akinél több, egyenként 50 ezer lej értékű bankjegykötege volt. A kereskedőnek feltűnt egy közelében idegeskedő fiatalember, aki négy darab egyiptomi fontbankjegyet szorongatóan a kezében. Közben a pénztár ablakát kinyitották és Petrof odaigyekezett, de mire a kasszához ért, megdöbbenve vette észre, hogy az egyik bankjegycsomag eltűnt. Kiáltozásaira előhívták a rendőrséget, amely alapos házkutatás után a hiányzó 50 ezer lejt Meldheim Hagem Kriecheskynek, az igazgató fiatalembernek a kalapja alatt találta meg. Kriecheskyt letartóztatták. A rendőrségen bevallotta tettét és elmondotta, hogy kairói illetőségű és már Európa összes nagyvárosaiban követett el hasonló szűnhalmosságokat.

A világ legpartatlanabb újságja. Washingtonból jelentik: Március 5 én Washingtonban megjelent a „The United States Daily” című napilap, amely programjába vette a teljes

partatlanságot. A lap kiadója a Consolidated Press Assotiation vezetője, a híres David Lawrence. A lap érdekelttségét ötvenkét kiváló politikai és közéleti egyéniség vállalta pártállásra való tekintet nélkül. Az érdekeltek között találjuk a zsidó notabilitások közül Bernhard Baruch, Julius Rosenwald és Otto Kahn neveit. Az újság érdekessége különösen az, hogy minden nap pontos jelentést közöl a kormány, a parlament, a miniszteriumok és a többi hatóságok működéséről. A szerkesztőség azonban soha egyetlen egyszer sem fog állást foglalni e működéssel szemben annak bizonyosságul, hogy az „United States Daily” a világ legpartatlanabb újsága.

*** Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek.**
A párisi idény legdivatosabb és legelőkelőbb parfümje a disztigvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekanikint, a Narcisse Noar kölnit pedig üvegeként kimérve árusítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyvevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A segesvári helyicsoport ujjaalakulása
A segesvári cionista zsidóság március 13 án este megbeszélést tartott, amelynek legfőbb tárgya a Palesztinamunka reorganizálása volt. Rosenfeld Sándor központi kiadólott vázolta az akció azonnali beindításának szükségességét és a praktikus munka kereteit. Ennek értelmében először a helyi csoport alakult ujja, melynek vezetőjéül ismét dr. Fried Józsefet választották meg. Titkárok: Rubin Hugó és Weinstock Ida, a választmány tagjai: Grauenfels Mór, Gidali Vilmos, Fried Ignác, Fleischmann Árcsin, Richter Bernát, Grossmann és Friedmann Dezső lettek. A PPL további megszervezésével és vezetésével Fleischmanné és dr. Fried Józsefné lettek megbízva. Az egyesített Aviva vezetőjéül Grauenfels Ellát választották meg. A KKL munka fokozására egy Keren Kajemét bizottság alakult, amelynek vezetője a helyicsoport elnöke, tagjai a KKL-biztos, a helyi csoport, a PPL és az Aviva két-két képviselője. A gyűlés melegehangon emlékezett meg Weinstock Ida munkájáról, aki eddig szinte egyedül volt Palesztinamunka képviselője Segesváron. A jövőben munkatársai, akik tiszteget vállaltak, segíteni fogják Palesztinamunkájában és így minden remény meg van arra, hogy igen eredményes munkát fognak végezni.

A resicai helyicsoport tisztújító közgyűlése
Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség resicai helyicsoportja március 7 én tartotta meg tisztújító közgyűlését. A közgyűlést Klein Bernát elnök üdvözlő beszéde nyitotta meg, mire Schemerling József titkár, a helyicsoport tevékenységéről tartott tartalmas beszámolót. A pénztári jelentést Deutsch Ferenc terjesztette elő, míg az Aviva tevékenységéről Engel Ilonka tartott tetszéssel fogadott beszámolót és a Barisszia ifjúsági szervezet mult évi működését Bartos József rórisón ismertette, Schwartz Géza KKL-biztos jelentését a közgyűlés köszönettel vette tudomásul és sikeres munkájáért köszönetet szavazott. A temesvári körzeti központ nevében Vermes Ernő igazgató, a lugosi testvércsoport nevében dr. Deutsch Móric üdvözölte a közgyűlést és kiánta a további munkához kitartást és sikert. Ezután a választásokat ejtették meg a következőképen: diszelnök dr. Berkovits Henrik, ügyvezető elnök Klein Bernát, társelnök Spitzer Vilmos főmérnök, alelnökök Herz Mór főmérnök és Friedmann Ábrahám, pénztáros Deutsch Ferenc, ellenőr Schimerling József, jogbiztos dr. Dezső Hugó ügyvéd, titkár Klein Alfréd KKL-biztos Schwarz Géza, sékelbiztos Berg Henrik, palesztinahivatali referens Lebovits Mór és kulturbizottsági elnök Lichtschein Hermann. Ezután a gyűlés emlékedett hangulatban véget ért.

Megjelentek a Zs. N. Sz. kolozsvári kultur-ügysztyálynak előadásai.

A Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja kultur-ügysztyálynak előadásorozatában elhangzott előadások közül Dr. Fischer József „Az angol Émandatum jogköre Pa'esztinában” és Salamon László, „A cionizmus, mint általános emberi probléma” címűek ma jelentek meg könyvatos sokszorosításban, az Aviva-Barisz kulturbizottságának kiadásában. A két szszia kulturbizottságának kiadásában. A két előadás megrendelő a Zs. N. Sz. kolozsvári központjánál (Str. Baron L. Pop 10.) Ara 40 lej.

Biuz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumellény .. Lej 540
Selyemmellény .. Lej 459
Harisnyák és keztyük
minden színben, nagy választékban.

„HELIOS“

Főtér 7 szám.

Mozgók műsora:
Március 18.

Select-mozgó
Ma mutatja be

Páris csillaga

cimű filmet, amelynek tárgya **Leo Fall** népszerű operettje, „Oh Céliméne” után készült. A filmet **Kortész Mihály** a „Rabszolgakirálynő” nagynevű rendezője alkotta. A főszerepet a Sarcha-gyár leghíresebb színészei játsszák, élükön

LIL DAMITA

Vakító fényűzéssel készült film. Legújabb divatu toalettek tömege. Modern táncok stb.

Ezt a filmet csak felnőttek nézhetik meg.

Uranla-mozgó
Ma és holnap

TROJA

első és második része.

Apollo-mozgó
Far westi utászok
Nagy dráma az amerikai életből, 6 felvonásban.

Hirdessen az Uj Keletben

KÖZGAZDASÁG

Felére szállítják le a tengeri kiviteli illetékét Az új intézkedés következtében szilárdulás várható a szeszipiacon is

(Cluj-Kolozsvár, március 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti tudósítónk ma érkezett távirata szerint a kereskedelmi minisztérium a legfőbb gazdasági bizottsággal karöltve elhatározta, hogy a tengeri kiviteli illetékét vagononként az eddigi 12 ezer lejről 6 ezer lejre szállítja le. Ismeretes, hogy a kukorica Románia terméskaportjának egyik igen jelentékeny tényezője, éppen ezért kiviteli illetékének leszállítása gazdasági és kereskedelmi szempontból hatalmas jelentőséggel bír. Az Uj Kelet munkatársa kérdéssel fordult Kolozsvár egyik legtekintélyesebb gabonakereskedőjéhez, aki a tengeri kiviteli illetékének leszállításával kapcsolatosan a következőket mondotta:

— A tengeri kiviteli illetékének leszállítása, amely teljesen meglepetésszerűen és a kormányk vámpolitikájában eddig követett intenciótól eltérően történt meg, kétségtelenül súlyos jelentőséggel bír. Azt jelenti ugyanis, hogy a romániai kukorica, amely elsősorban és amely

Életbelép a felemelt külföldi távrat-tarifára. Bukarestből jelentik: Aprilis elsejei kezdettel az elmúlt év őszén Párisban tartott nemzetközi táviró-kongresszus határozatai értelmében életbelépnek az új nemzetközi táviró díj-szabások, amelyek az eddigi tarifákkal szemben jelentékeny emelkedést mutatnak. Így Franciaországba, Németországba, Angliába, Olaszországba, Spanyolországba küldött táviratoknál szavanként 3 centimes, Lengyelországba, Norvégia és Svédországba pedig egy centimesse szavanként drágulnak meg a táviratok.

Napi árfolyamon fizetik ki a külföldi postautalványokat. Bukarestből jelentik: A külföldre irányított pénzküldeményekre, illetőleg postautalványokra vonatkozólag a PTT vezérigazgatósága a következő rendelkezéseket hozta: Az összes állami postahivatalok és speciális postaügynökségek kibocsáthatnak és kifizethetnek postautalványokat, amelyek Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Svájc, Olaszország, Japán, Spanyolország, Svédország, Norvégia és Danzig szabad város területeiről érkeztek, vagy oda irányítottak. Franciaországgal valószínűleg május elsején kezdődik a postautalvány-forgalom, a külföldről az illető ország pénznemében érkezett küldemények árát a napi árfolyamok tekintetbevételével lejjben fizetik ki a postahivatalok. Hasonlóképpen külföldre is csak lejjben lehet postautalványokat feladni. A postautalványon küldhető maximális összeg tízezer lej. A postautalvány költségei a következők: Minden száz lej után 50 banis egységár fizetendő, azonkívül minden postautalvány után, tekintet nélkül az összeg nagyságára, 12 lej.

Ujabb üzemszűkítés az aradi Astra műveknél. Bukarestből jelentik: Az aradi munkaügyi inspektorátus értesítette a munkaügyi minisztériumot, hogy az aradi Astra gyár négyezerötven munkást szándékszik közelebről elbocsátani. Az elbocsátás okául a gyár azt hozza fel, hogy nem léphet túl az államvasutak által megállapított kvótát és így nem tudja foglalkoztatni csak egy részét munkásainak. Az Astra gyár, amely tudvalevőleg egyike az ország legnagyobb ipari üzemének, évenként száznyolcvanmillió értékben kapott rendelést az államvasutaktól, melyet egy megállapított havi kvóta szerint szállított le mozdony és vagon-javitásokban. Miután azonban ez a kvóta az állam termelő erejéhez viszonyítva túlságosan kicsiny volt és nem nyújtott munkaalkalmat a vállalat összes munkásainak, az Astra igazgatósága igyekezett túllépni ezt a kvótát. Így az elmúlt év folyamán kétszázhetven-kétszáznyolcvanmillió lej értékben szállított gördülő anyagot az államvasutaknak a rendelést kitevő száznyolcvanmillió helyett. Az anyag leszállítása után az államvasutak megbízottai tudomására hozták a gyár igazgatóságának, szigorú rendeletük van, hogy ne akceptálják a kvótán felül szállított anyagot. A gyár

eddig a drága vámtarifa következtében háttérbe szorult, biztató esélyekkel fogja felvehetni a versenyt a jugoszláv tengerivel a legnagyobb közép-európai tengeri importáló államban: Csehszlovákiában. Hasonlóképpen lényegesen megjavulnak az exportkilitások a délbalkáni államok: Görögország és Bulgária felé is és kétségtelen, hogy a kikötővárosok tengeri-exportforgalma, ahonnan a jó romániai tengerit még Egyiptomba is szállítják, lényegesen emelkedni fog.

A belföldet illetőleg az export emelkedésének természetesen következményeképpen az árak szilárdulása várható. Valószínűnek látszik, hogy a tengeri ára, amely vagononként a mai árfolyamok szerint 46 ezer lej tesz ki, 48-49 ezer lejre fog emelkedni. A tengeriarak emelkedése a szesz árának drágulását is maga után vonja, miután azonban a szesziparban igen erős a konkurrenca, viszonylag kisebb mértékben csak.

igazgatóságát ez a hír érhetőleg a lehető legkellemetlenebbül érintette és így közölte az aradi munkaügyi inspektorátussal, hogy kénytelen a munkások elbocsátásához folyamodni és termelését a minimumra redukálni. A munkaügyi inspektorátus intervenciója következtében sikerült a munkások elbocsátását egy héttel elhalasztani, amely idő alatt remélik, hogy a munkaügyi minisztériumnak sikerülni fog az államvasutak vezérigazgatóságával megállapodásra jutni. Az aradi inspektorátus jelentéséből egyébként kitűnik, hogy a gyár munkásai között a hangulat rendkívül elkeseredett és izgagott s a munkások valamennyien el vannak határozva, hogy esetleges elbocsátásuk esetén mindnyájan ott hagyják a munkát. Aminek előrelátható következménye az, hogy az összes aradi fémipari üzemek munkásai sztrájkba lépnek.

Nyolcvanmillióba kerül az erdélyi földgáztermelés kibővítése. Tegnapi számában megírta az Uj Kelet, hogy az ipari és kereskedelmi minisztériumnak az állami javak kiaknázását intéző bizottsága az erdélyi földgáz-kutak vezetőinek és a földgázzal kapcsolatosan érdekelt vállalatok delegátusainak bevonásával ülést tartott, amelyen a földgáz csőhálózatának fokozottabb ellátása érdekében egy kompresszor beállítását beszéltek meg. Az értekezletet ma folytatták és azon kiderült, hogy a kompresszor beállítási költségeit a minisztérium kizárólag az érdekelt vállalatokra akarja hárítani, már pedig szakemberek becslése szerint ennek beállítása nyolcvanmillió lejbe kerülne. Tekintettel arra, hogy a kisebb üzemeket leszámítva, mindössze hét nagyvállalat van a földgázvezetéknel érdekelve, ezek a költségek egyrészt a vállalatokra jelentenek valóságosan kibírhatatlan terheket, másrészt pedig annyira megdrágítaná a termelésüket, hogy kénytelenek volnának az előállított iparcikkek árát horribilisra felemelni, eltekintve attól, hogy versenyképességüket is elveszítenék.

Közgazdasági Bank R.-t. (Kolozsvár, Strada Memorardului 20.) devizaosztálya legolcsóbb napi árak mellett teljesít külföldi átutalást. Vesz és elad mindenféle valutát és devizát. Telefonszámok: 10-37, 4-94 és 9-49.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai cég távirati jelentése.) A mai vásáron felhajtás volt 2381 darab, ebből 876 romániai áru. Az árak a következők: I. o. 145-170, II. o. 110-140. Irányzat lanya. A multheti árak gyengén tartják magukat.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Stürgöncim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthall

TÖZSDE

Március 17-én

A lej: Zürichben 219 50, Párisban 11 65, Budapeston —, Bécsben —

Kolozsvár. Általános tartózkodás az egész piacon kevés üzletkötéssel. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33 50—33 60, Prága 7 06—7 10, Budapest 296—298, Páris 8 60—8 65 Zürich 45 90—46 10, Newyork 237 00—238 00, London 1160—1165, Milánó 9 60—9 70.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 70. Amsterdam —, Newyork 519 72, London 2525 75, Páris 1860 00, Milánó 2084 00, Prága 1538 50, Budapest 72 80, Belgrád —, Bukarest 219 50, Varsó —, Bécs 73 20.

Bukarest. Devizák: Páris 8 63, Berlin —, London 1163, Newyork 238 50, Milánó 9 60, Zürich 46 00, Bécs 33 60, Prága 7 04, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 75, német márka 56 50, leva 1 68, török lira 121, font sterling 1150, francia frank 8 70, svájci frank 45 50, olasz lira 9 50, drachma 2 85, dinár 415, dollár 237 00, lengyel forint 30 50, osztrák schilling 34 00, magyar korona 34 00 cseh korona 7 00, belga frank —, holland forint —

SPORT

A Vasasok Romániában. A budapesti Vasasok Kolozsváron is ismert csapata, április 5. és 6. án Bukarestben vendégszerel, ahol a Juventus és Unirea lesznek ellenfelei. A tura nyelbeütője Nagy Lajos, a nemzetközi relációkban is ismert nevű kolozsvári futballró tárgyalókat folytat, a kolozsvári egyeteket vezetőivel, a Vasasok kolozsvári vendégszerelési tárgyában.

Hogyan győzte le Ausztria Csehszlovákiát. Amint azt jelentettük, a vasárnap nemzetközi mérkőzésen Ausztria riválisát, Csehszlovákiát 1.0 (1.0) arányban legyőzte. Bécsi tudósítónk jelentése szerint a cseh együttes általános meglepetést keltett. Még Kada sem állott hivatása magaslátán és ellentétora, Resch jóval felülmuta. Az osztrák csapatban Cutti, Tandler, Blam, Wieser és Fischer váltak ki, de az osztrák együttes általában egyéges, kompakt együttes képét és győzelme vitán felül megérdemelt volt. A cseheknek csak Hochmann kapus és Mahner elégitettek ki. A gólokat Cutti (28 p.) és Hierländer (19 p.) lötték mindkettőt szisztematikusan felépített bravurostámadás után. A mérkőzést, amelyet Ivancsics magyar bíró vezetett, 45,000 ember nézte végig és tapsolt lelkezen az osztrák csapat briliáns játékanak.

Önt megakarják téveszteni,

ha do'ozn és csomagban olyan pótkávét ajánlanak, mely a valódi Franck-hoz túlságosan hasonlít ugyan, de mégsem a valódi Franck, hanem ennek csak megfészesztő utáizata. Ha az egyedül valódi Franck-ot akarja, akkor csak olyat fogadjon el amelyen gyári jegyünk a kávédaráló és teljes aláírásunk:

Franck Henrik Fiai
található.

Figyelem!

Kárpitosok és kocsigyártók
kellékeit legolcsóbban Back
Bernát áruházában szer-
vezhetik be. Oradea-Mare,
P. Regina Maria No 1.

Telefon
955

A színésznő
mél, határu vi
szomaton este
ték és mindent
és romantikus
lunk Poor Lili,
Gizi, Laczkó
játázzák a vez t
A föld szell
és súlyos mode
előkészületei. V
i ői f ntéziáját
ébredésé ől. De
dakeesebb érték
játásnak és m
tott, hogy a k
sokszor mellett
kokat m lyet e
a Föld szellem
halt magára.

Magy
Csütörtökön 7 k
nyit, Lás
Napibérle
Csütörtökön fél
művész fe
műsorral
rozatszám

Pénteken 8 kor
szor). Ut
lépése új
árakkal
Szombat d. u
helyárak.

Szombat fél 8-
Poor Lili
Premierbe
Szombaton fél
művész f
műsorral.
rozat 298

Vasárnap d. e.
nánaps
zerekorze
jeinek k
Sorozat 2
Vasárnap d. u.
Nemégyi,
tott helyé

Vasárnap d. u.
Lilivel é
Reades h
Vasárnap este
Utána: k
csufellépé
vel. (Mér
let 90 sz
Hétű: A szin
dr. fellépé
zatszám 3
Kedd: Gésák
nőség fig
adás post

Réza

viz,
lami
réz

ELE

Vad

műsz

Calea R

Te

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsora

A színész. Bourquet és Armond rendkívüli műhatású vígjátékának bemutatásának lezárásával este Európa minden színházán játszó-
társulatok és mindenütt nagy sikert aratott ez a finom és romantikusan szerelmes tárgyú színdarab. Nálunk Poor Lili, dr. Janovics, K. Tóth Erzs., Marsi Géza, Laczkó Kelesey, Cselle, Homokosy, Mihályfi, játszik a vez. tisztereket.

A föld szelleme. Frank Wedekind milységes és erőteljes modern tragédiáinak megkezdődtek az előkészületei. Wedekind érdekes és izgalgó színpadi műalkotásait már ismeri a közönség a Tavaszi ébredésén. De a Föld Szelleme már enél is érdekesebb értékes, melyet egész Németországban játszottak és mindenütt olyan hatalmas sikert aratott, hogy a közönség izgalmanak lecsillapítása számára színpadon kellett megismételni szokot a vendégtársulatokat melyet egy-egy kiváló színész egyenesen a Föld szelleme grandiózus szerepéért kedvéért vállalt magára.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtökön 7 kor: Alexandra (Karácsonyi Neményi, László, Ithászsal. Rendes helyérek. Napi bérlet 88 sz. B. Sorozat 293)

Csütörtökön fél 11-kor: Lopetti olasz átváltozó művész fellépése egész estét betöltő teljes műsorral (Méréskelten emelt helyérek. Sorozat-zám 294)

Pénteken 8-kor: Modern lányok (Ujdonság, 3-ad. szor). Utána: Lopretti átváltozó művész fellépése új műsorral (Méréskelten emelt helyérekkel Napi bérlet 89 sz. A Sorozat 295)

Szombat d. u. 4 kor: Három a kis lány (Méréskelten helyérek. Sorozat 296)

Szombat fél 8-kor: A színésznő (Ujdonság, először Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Premierbérlet 45 sz. Sorozat 297)

Szombaton fél 11-kor: Lopretti olasz átváltozó művész fellépése, egész estét betöltő teljes műsorral. (Méréskelten emelt helyérek. Sorozat 298)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: KKASE műsora toronstúnepe (Tordai úri műedvelők Magyar zenei zsebzervatórium és a Magyar Színház tagjainak közreműködésével. Rendes helyérek. Sorozat 299)

Vasárnap d. u. fél 3 kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, László, Ithász Aladár. L. Szállított helyérekkel. Sorozat 300)

Vasárnap d. u. 6 kor: A színésznő (2-odszor, Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Rendes helyérek. Sorozat 301)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Hittantár. Utána: Lopretti olasz átváltozó művész bemutatása teljes műsorral és önéleplezésével. (Méréskelten emelt helyérek. Napi bérlet 90 sz. B. Sorozat 302)

Hétfő: A színésznő (Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Napi bérlet 91 sz. A Sorozat-zám 303)

Kedd: Gépek — 7 kor. Külön is felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a kedd esti előadás pont 7-kor kezdődik.

MUSSOLINI

látogatása a

„FIAT“

torinói autógyárban, valamint

az autógyártás titkai

látható a

Select moziban márc. 18-21-ig
Urania " " 22-24-ig
Apollo " " 26-27-ig

A zernesti cellulosa gyár

képviselője és gyári lerakata
Hartig és Hienz
Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 118.
Ugyanot csomagolópapír is kapható

Fő az egészség

Eredményes szellemi és testi munkának előfeltétele az egészség. Ne kímélje magát a kemény bősarok viselésével. Minden egyes lépésnél érhető erős megrázkódtatásokkal. — Vis ljen Ön is

PALMA

kemény sarkot és talpat és annak jóteknony hatását a hasam fáj. többé nélkülözhetni. A PALMA kemény sarkok háromszor olyan tartós, mint a bőr és mégis olcsóbb.

Pályázat

A Kish tel és Taka ékbank Rt. Cluj keres bankgyakorlati irodó vezető tisztviselőt. Pályázatot, feltételi igények megjelölésével és az eddigi szolgálattal feltüntetéssel kell tenni, az Erdélyi Zsidó Árvagó d. z. i. odaíjához Cluj, Str. Paris 86. — intézet d. z.

Raktár: Bucuresti.
Str. Ana D. vila No 1.

ארטה כשר
PENSIO

Szovátán.

Szovátán fürdőn június 1-én, az István-székkel szemben, a főtérre épült villában szigorúan orth. a legényesebb igényeket is kielőgítő úri pensio nyílik. Jelentkezéseket elfogad, felvilágosítással szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabblóné
Dicioşanma tin.

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengét.

A legjobb fémkerék, a legököltebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Ki akar

érettségizni!

Összevont magánvizsgát tenni! Teljes anyagi felelősséggel el készít a **Galgóczi Tanintézet** Budapest, VIII., Mária Terézia tér 8 sz. III. 22.

Rézar maturák

víz, gáz és gőzhöz, valamint nickelezett sárgaréz toilette cikkek gyári lerakata.

ELECTROHIDRO
Vadász & Comp

műszaki vállalata — Cluj
Calea Regele Ferdinand 65.
Telefon 3-84.

Megnyilt

WEISZ ELEK

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt beltárgjának

nődivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruháza
Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.) Szolid szabott árak!

Megnyilt

ban 11-65, Buda-
zkodás az egész
z árfolyamok
06-7-10, Buda-
Zürich 45-90—
London 1160—
70. Amszterdam
2525 75, Páris
1538-50, Buda-
Bukarest 219 50,
is 8 63, Berlin
233-50, Milánó
60, Prága 7-04,
eon 8 75, német
lira 121, font
0, svájci frank
ma 2-85, dinár
30-50, osztrák
4-00 cseh korona
forint —
A budapesti Va-
április 5. és 6. án
a Juventus és
nyelvbüntető Nagy
ismertnevé kö-
folytat, a kolozs-
ok kolozsvári ven-
tria Csehszlo-
vasárnap nemzet-
át, Csehszlovákiát
si tudósítónk je-
általános meglep-
l felülmúlt. Az
Blam, Wieser és
együtttes általában
pét és győzelme
esebektől csak
légitettek ki. A
er (10 p.) lötték
tett bravuros tá-
t Ivancsics ma-
nézte végig és
briliáns játéka-
arják

és csomagban
ajánlatok, mely
okhoz túlköleg
de mégsem a
hanem ennek
tő utáza. Ha
lődi Franck-ot
csak olyat fo-
elyu gyári je-
aráló és telj's
enrik Fiai
kocsigyártók
bban Back
ázában sze-
radea-Mare,
a No 1.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri szövegnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kreditkontroll

Pénzügy — Fincanwet országos hitel tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9

L. Müllner zongora, kitűnő állapotban, olcsó árban eladó. Klein, Malom-utca 7. emelet.

Perfekt gépirőző keres-
tetik a Zsidó Nemzeti Szövetséghez. 829

Keresek a belvárosban egy szoba konyhával lakást azonnal beköltözésre. Lehetőleg fürdőszobával. — „Jól fizetek” jellegre a lap kiadóhivata a továbbiak.

Jó gyártmányú, rövid zongorát, vagy pianinót veszek. Cim a kiadóban.

Román, magyar, német nyelven perfect, könyvelésben járta, kereskedelmi érettségizett 29 és 31. évi, volt állami tisztviselő, irodai esetleg leveleői állást keres, április 1-vel, kolozsvári kereskedelmi vagy iparvállalatnál. Ajánlatokat „Correspondent” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 831

HUNWALD

Cluj, Str. Vlahuța (volt Belyai-n.) 3. Telefon 147

Üvegesiszolda és tákr gyár. Táblavég raktár és üvegeszési vállalat. Hibás tákrök újrafon-
csorozása 100

Kitűnő fut vagy fiatal irodaszolgát keresünk azonnalra. Cim a kiadóban.

10-12 drb. üzemben levő ecetes ká at sür és megvételre keresek. Salzberger csegyáros, Oradea, Tache Ione: cu 59. 812

Fiatalember gépirőző vagy gyakorlati állást keres. Háznál tanitana דומם תרשי תיש. Ajánlatokat „Aprilis 15” jellegre a kiadóba kár. 818

A belvárosban modern épületben levő két szobával, konyhával, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel álló lakást butorai együtt azonnal átadok. Cim Dr. S. bestyén, Cluj, Piata Unirii 20 szám alatti ügyvédi irodájában tudható.

Perfekte deut che Stenotypistin und Maschinen-schreiberin sucht teile. Coiffure „Intelligent“.

Butorozott szobát keresek város oldalon, „Vulkan” Piata Mihai Viteazul 18. Telefon 130.

Gherlan (Szamosúj áron) ritamis gőz- és kádfürdő há kiadó E városban más fürdő város. Feltétel az Előadásról megtudható. 828

Pénztárnoknö felvétetik dr. K. h. g. ügy-szeriá ba.

Gépinzés, gépfű és egyéb gépi munkát tanítassát igen olcsó díjért vállalom. Klein, Malom-utca 7. emelet.

Angol, francia, német, román és magyar források (levelek, kérvények, sz. p. irodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek stb.) olcsón és pontosan készülnek. Friedmann könyvkereskedés, Fötér.

Telefon: 2-23, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNYOK A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, számszámadosok és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, bálti és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Kérjen ajánlatot

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Erdélyi Zsidó Árvagondozó

322-1926

Pályázat

Az Árvagondozó szatmári tanoncotthonában betöltendő a gondnoki állás. Ezen állásra oly nfe, gyermektelen egyének pályázhatnak, akik az otthon gazdasági vezetésén kívüli a bentlakó árvák szellemi nevelésében is közreműködni tudnak. Az eddigi működést és fizetési igényeket tartalmazó pályázatok Kázin Vilmos elnökhöz, Szatmár, Bulevardul Regale Ferdinand 12 — címre f. é. április 1-ig adandók be

Használjunk kizárólag

כשר PLANTOL כשר

legjobb növényzirt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelőnd Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HARTIG & HIENZ Cluj Str. Julia Maslu 8. Telefon 1-18.

Hittközségek. Gabellajegyek Bolyai-nyomda rt. Marosvásárhely

Tavaszi ujdonságok

megerkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza Cluj, Piata Unirii (Fötér) 14

KRIEGNER-féle

Reparator

köszvény, csusz, hullós ellec. Minden gyógyszer-tárban kapható. Ára 60 lej.

Husvételi fűszerárak

nagyban és kicsinyben, um.: cukor, kávé, bors, gyömbér, paprika, szilva, csokoládé, ecetszesz, dióbél stb. kapható

KATZ & BERNAT

Cluj. - Telefon 3-97 sz.

Továbbá jaffai és vörös olasz

narancs,

ugyszintén prima fiore citrom a legolcsóbb napi áron.

A legjobb cipőkrém

Kérje mindenütt.

Raktár: Bucuresti, Str. Ana Davila No 1.

קאנקורד!

דא קאנקורד מעמעשוואר-פארברוקער תחת זוכט פיר רח איר העעל אינען טיכטיגען מלמד תורה ויש דער פארום אום חומש רש"י גמרא וחובות גינדליך צו אונטערריכטען. געהאלט לויט איבער-אינקאמטען. עם מעלדען זיך נור ערסטקלאסטיגע קראפטע. הוועשפעזען ווירד נור דען בערעפענען פערישעט. אפערטע זינד אן ווער עדרון אבער ראבער צו ריכטען:

Hermann Szofer Oberrabbiner, Timișoara Nussblätter-gasse No. 10.

מעמעשוואר יום א' לסדר ויקרא תרפ"ו. Eduard Menczer T. T. Prases

Szerkesztőség hivatal és ny... Cluj-Kolozsvár, S... Pop (Brassai-... Telefon: Szerk. és kiadó 977, 223 és... Sz. N. Sz. ... Egy szám ára pá... és vidéken... Bukarestben

1926 Péntek

Nosztalgia

Jules Verne számos alakban melyet „Hódít irt meg a fran... eljával visszaé... áttjáró Nauti... a vízeken: Gy... szerített millió... álma, melyet a... nyében irt me... megváltulás... ssor 1927 ja... holdba, egy, a... list, melyben... ismét, Log... fantasztikus... Csupa élett... életemben való... szimbolizál... korunk egész... bilisek halál... git ki a holdf... vetlen közelb... rejtelmeit, mit... rik és elvisel... Kielégítel... oendentális és... jellemezett. A... meghasonlott... törekvésének... csak kiélt, éle... honok vissza... Ha az exp... szánt vállalkoz... origén-készl... nézhessenek... akkor a holda... natra át fogj... kifogyhatatlan... Egyébként... szivből kíván... kenyüljön me... újabb szeren... hold szellemé... tegye az emb... emberekét, ab... tára ajándékk... kapzsiság és... tévelygés vilá... Valószínű... mert a halál... génél s a hol... mutatott a fő... séges enyészé... ben enyészet... mi élő rohan... ömlött el má... paloták, dőse... mortanyák él... ei Cézárok és... radalmak vér... közömbösen... nikai haladás... Nero és Dan... iszonyat is... Valószínű... világűr egé... elragadtatva... gas etikai s... sünktől. Hon... sem okoztak... nek betöltésé... egyáltalán ne... reinek látoga... mert a hold... modern civil... máts aligha... európa ameri...